

Otevřený přístup – Open Access (OA)

Jak je definován a čeho se týká, proč je prosazován, jak ho zajistit...

Mgr. Iva Prochásková, Mgr. Lucie Vyčítalová
(Univerzitní knihovna UPa)

Definice „otevřeného přístupu k vědeckým informacím“

- V kontextu výzkumu a inovací se pojmem „vědecká informace“ primárně rozumí recenzované vědecké články a výzkumná data sloužící k ověření výsledků prezentovaných v publikaci.
- **Otevřený přístup** znamená **okamžitou online volnou dostupnost** vědeckých výstupů bez dalšího omezování užití díla, které bývá obvykle stanoveno ve smlouvách s vydavatelem.
- Otevřený přístup zahrnuje ty výstupy, které vědci běžně poskytují bezplatně k publikování, a rovněž datové soubory různého typu.

Proč prosazovat OA?

- Zveřejňování a šíření výsledků je přirozenou součástí výzkumného procesu, ovšem velcí vydavatelé vědeckých časopisů astronomickými částkami za předplatné toto šíření velmi reálně omezují.
- **Je žádoucí, aby výsledky výzkumu hrazeného z veřejných prostředků byly volně přístupné bez bariér**
- Postupné prosazování principů OA:
 - Berlínská deklarace otevřeného přístupu ke znalostem v přírodních a humanitních vědách
 - Deklarace OECD o otevřeném přístupu k výzkumným datům
 - Pravidla otevřeného přístupu Evropské výzkumné rady
 - iniciativy a doporučení Evropské komise (OA Pilot in FR7)
 - požadavky poskytovatelů financí
 - vládní politiky (Velká Británie)

Dvě cesty otevřeného přístupu

Zelená – Green Open Access

- Vydavatel uzamkne konečnou publikovanou verzi článku na svém serveru za *paywall* (přístup je na základě předplatného nebo jednorázové platby)
- Autor podnikne kroky, jimiž zajistí, že je článek volně dostupný z jiného místa, tj. uloží článek do otevřeného digitálního archivu (repozitáře), jehož hostitelem je instituce autora (institucionální repozitář) nebo autorův vědní obor (oborový repozitář). Politiku vydavatele k možnosti uložení článku (verze článku) lze zjistit v databázi Sherpa Romeo <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

Dvě cesty otevřeného přístupu

Zlatá - Gold Open Access

- Vydavatel, který vytváří konečnou publikovanou formu článku (tj. obvykle PDF), umožní bezplatný přístup k této verzi na svém serveru, jde o otevřené publikování
 - v otevřených časopisech bez poplatku
 - po uhrazení poplatku autorem vydavateli při přijetí článků k publikování, tzv. Article Processing Charges (APCs)
 - v placených otevřených časopisech
 - v hybridních časopisech (časopisy jsou kryty předplatným), často se tedy platí dvakrát!

Horizont 2020

- **Pravidla otevřeného přístupu v programu Evropské Unie Horizont 2020**
 - povinnost příjemce grantu **uložit v repozitáři** určeném pro ukládání vědeckých publikací strojově čitelnou elektronickou kopii publikované verze nebo finálního recenzovaného rukopisu přijatého k publikování (nejpozději v den publikování) a pokud možno i související data
 - **zajistit otevřený přístup k publikaci** (pilotně u vybraných projektů také k souvisejícím výzkumným datům sloužícím k ověření publikovaných výsledků)
 - prostřednictvím repozitáře zajistit otevřený přístup k metadatům, která slouží k identifikaci uložené publikace

Jak zajistit povinný otevřený přístup k publikaci v projektech Horizont 2020

Zlatou cestou

- Autor si vybere k publikování časopis, který poskytuje okamžitý otevřený přístup k článkům na serveru vydavatele (otevřené časopisy nebo hybridní časopisy)
- Pokud není časopis bezplatný, zaplatí APCs (zpravidla jednorázová platba ve výši 1500 až 2500 EUR, poplatek je uznatelným výdajem projektu. Seznam otevřených časopisů DOAJ je na adrese <http://doaj.org/>. Pozor na tzv. predátory v oblasti otevřeného publikování <http://scholarlyoa.com/2014/01/02/list-of-predatory-publishers-2014/>
- Pokud jde o tzv. hybridní časopis, hradí se APC buď tzv. voucherem (např. program Gold for Gold vydavatele RSC) nebo finančně (se slevou – např. program vydavatele ACS – nebo plný poplatek, a pak jde o tzv. double dipping!
- Články jsou přístupné pod některou z licencí Creative Commons CC <https://creativecommons.org/licenses/>

Jak zajistit povinný otevřený přístup k publikaci v projektech Horizont 2020

Zelenou cestou

- Autor publikuje v libovolném časopise, před podepsáním licenční smlouvy upozorní vydavatele, že se jedná o publikaci v rámci programu Horizont 2020 s povinným OA
- Publikaci ve vydavatelské verzi nebo postprint uloží do repozitáře (Digitální knihovna UPa) a ta je následně otevřeně zpřístupněna po uplynutí „embarga“ v délce 6 měsíců (resp. 12 měsíců, u publikací v oblasti společenských a humanitních věd) od publikování

Search - Publisher copyright policies & self-archiving

[English](#) | [Español](#) | [Magyar](#) | [Português](#)

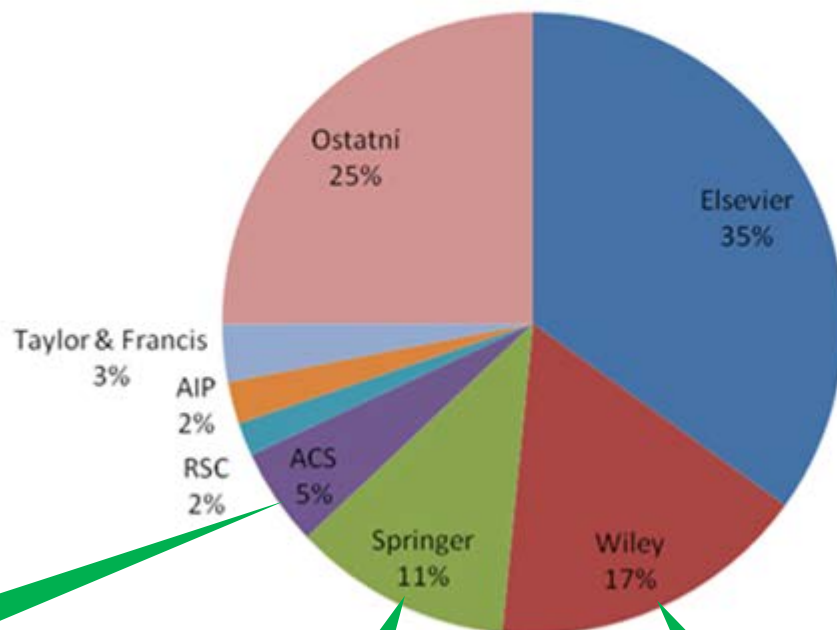
One journal found when searched for: **bioresource technology**

Journal:	Bioresource Technology (ISSN: 0960-8524, EISSN: 1873-2976)
RoMEO:	This is a RoMEO green journal
Paid OA:	A paid open access option is available for this journal.
Author's Pre-print:	✓ author can archive pre-print (ie pre-refereeing)
Author's Post-print:	✓ author can archive post-print (ie final draft post-refereeing)
Publisher's Version/PDF:	✗ author cannot archive publisher's version/PDF
General Conditions:	- Pre-print allowed on any website or open access repository - Voluntary deposit by author of authors post-print allowed on institutions open scholarly website including Institutional Repository, without embargo, where there is not a policy or mandate - Deposit due to Funding Body, Institutional and Governmental policy or mandate only allowed where separate agreement between repository and the publisher exists. - Permitted deposit due to Funding Body, Institutional and Governmental policy or mandate, may be required to comply with embargo periods of 12 months to 48 months . - Set statement to accompany deposit - Published source must be acknowledged - Must link to journal home page or articles' DOI - Publisher's version/PDF cannot be used - Articles in some journals can be made Open Access on payment of additional charge - NIH Authors articles will be submitted to PubMed Central after 12 months - Authors who are required to deposit in subject-based repositories may also use Sponsorship Option
Mandated OA:	(Awaiting information)
Paid Open Access:	Sponsorship Articles
Notes:	Publisher last contacted on 18/10/2013
Copyright:	Copyright Policy - Article Posting Policies - Rights & responsibilities - Funding Body Agreements - Green Open Access - Open Access License Policy Green Open Access - Elsevier Journal Specific Embargo Periods
Updated:	21-Oct-2013 - Suggest an update for this record
Link to this page:	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0960-8524/
Published by:	Elsevier - Green Policies in RoMEO

Projekt SHERPA/RoMEO registruje politiky jednotlivých vydavatelů (práva autora jak může naložit s článkem, jehož autorská práva předal vydavateli)

zde příklad časopisu Bioresource Technology (Elsevier)

Publikace UPa v letech 2008 až 2012 podle vydavatelů

Uložení v repozitáři:
postprint

Uložení v repozitáři:
nepodporuje

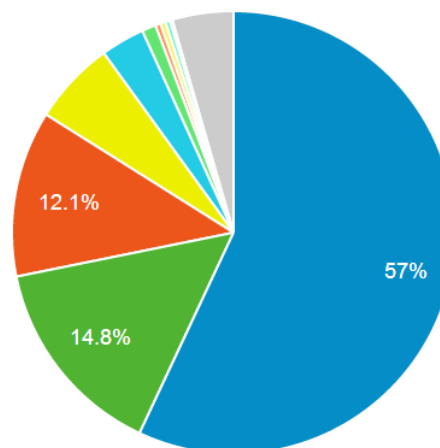
Uložení v repozitáři:
postprint

Uložení v repozitáři:
preprint / postprint /
vydavatelská verze

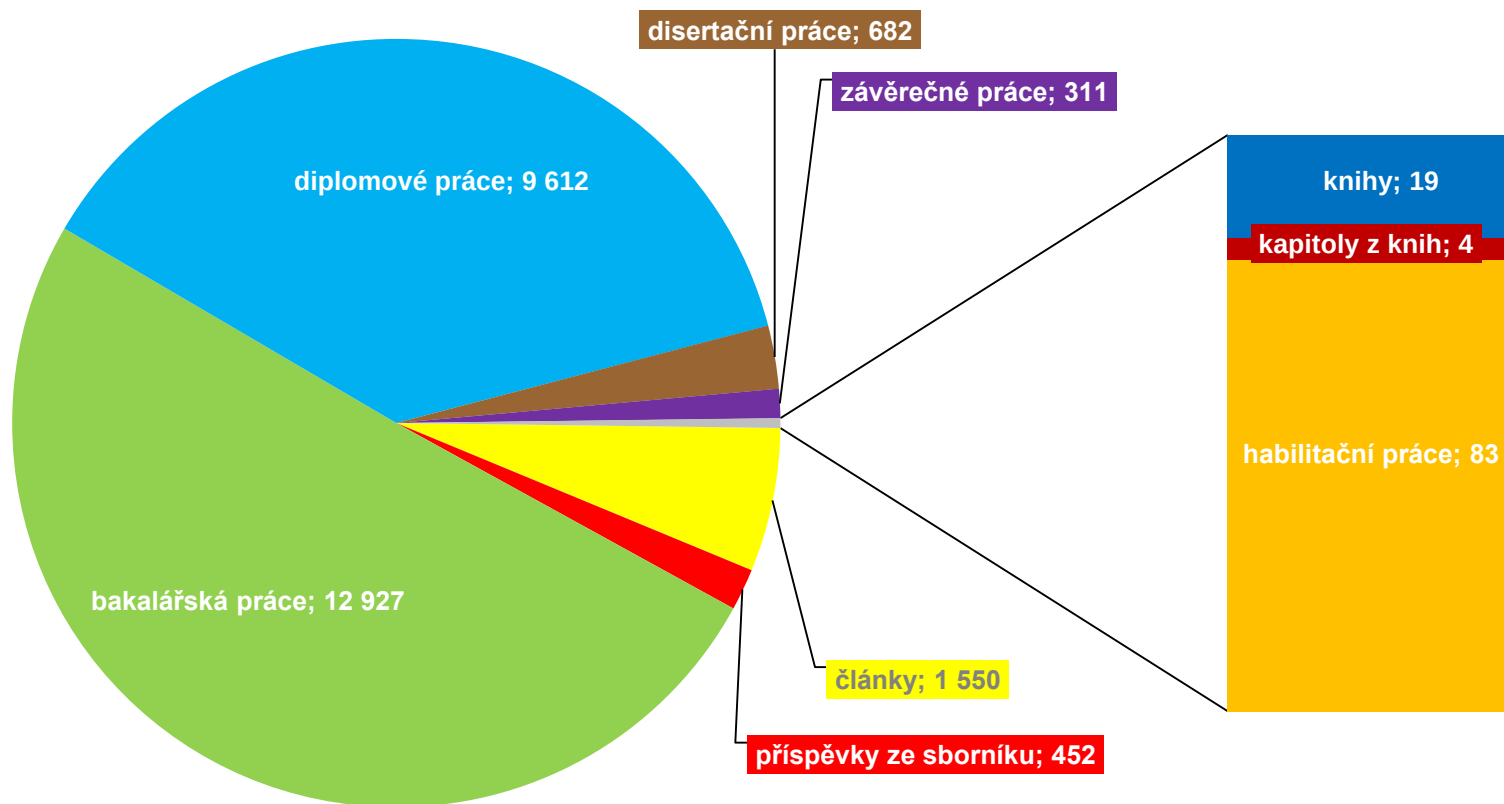

Digitální knihovna UPa

- repozitář UPa
- cca 26 tisíc záznamů
- vyšší viditelnost
- trvalý identifikátor handle
- obsah DK (graf)

Obsah Digitální knihovny UPa

Pro citaci nebo odkaz na záznam použijte tento identifikátor: <http://hdl.handle.net/10195/42707>

Název: A few notes on research and restoration works carried out at the Faculty of Restoration, University of Pardubice within the frame of the EU project STONECORE

Autoři: [Machačko, Luboš](#)
[Kolinkeová, Blanka](#)
[Macounová, Dana](#)
[Bayer, Karol](#)

Datum vydání: 2011

Typ: conferenceObject

Přístup k plnému textu: open access

URI: <http://hdl.handle.net/10195/42707>

Recenzovaný dokument: yes

Status dokumentu: postprint

Název akce: European Workshop on Cultural Heritage Preservation (26-28 September 2011, Berlin, Germany)

Vyskytuje se v kolekcích: [Publikační činnost akademických pracovníků UPa / UPa Research Outputs](#)

dc.project.ID EC/FP7/213651

Soubory připojené k záznamu:

Soubor	Popis	Velikost	Formát
MachackoL_A_few_notes_2011.pdf		227,05 kB	Adobe PDF Zobrazit/Otevřít

[Zobrazit celý záznam](#)

[Zobrazit statistiky](#)

[+](#) Share / Save [f](#) [t](#) [r](#)

Všechny záznamy v DSpace jsou chráněny autorskými právy, všechna práva vyhrazena.

Search

machačko

Search

Advanced Search

<https://www.openaire.eu/cs/home>

Found 1 documents, displaying page 1 of 1

1

📄 A few notes on research and restoration works carried out at the Faculty of Restoration, University of Pardubice within the frame of the EU project STONECORE

Author(s): Machačko, Luboš, Kolinkeová, Blanka, Macounová, Dana, Bayer, Karol

Project(s): -

Description: A Few Notes on Research and Restoration Works Carried out at the University of Pardubice within the Frame of the EU Project STONECORE. The Faculty of Restoration, University of Pardubice as one of the partners of the EU project STONECORE (the 7th framework programme) focused in the course of the project on research into the consolidation of calcareous materials by means of a nanosol of calcium hydroxide. The research was aimed mainly at the optimisation of the behaviour of nanosol-based consolidants. This was achieved through on-site application, trials to explore the possibilities and limits of consolidation, the evaluation of the strengthening effect of different agents and the selection of the optimal way to apply them on real historic monuments under real conditions. After several months of laboratory research two historic objects were chosen for final testing. A concept for consolidation as well as the whole restoration of each monument was devised on the basis of this previous examination and testing. Both historic objects were restored according to these concepts during the first half of 2011.

Programme(s): -

Scientific Area(s): -

Subject(s): konzervace

Aggregator: -

Repository: Digital Library of the University of Pardubice

Language(s): English

Publisher(s): State University of Music and Performing Arts Stuttgart

Publication Date(s): 2011-01-01

Embargo End Date: -

Access Mode: OPEN

Details BibTeX No statistics available

Found 1 documents, displaying page 1 of 1

1

Výstupy z Horizont 2020

- v Digitální knihovně UPa vytvořena kolekce Horizont 2020
<http://dspace.upce.cz/handle/10195/54581>
- protokol oai-pmh (přizpůsobení pravidlům OpenAIRE)
- do Digitální knihovny UPa vkládá výsledek řešitel nejpozději v den publikování
- vkládací formulář <https://dspace.upce.cz/submit> (autoři, název, zdrojový dokument, ISSN, ISBN, číslo a název projektu, plný text, data, embargo, licence CC)

[Digitální knihovna Univerzity Pardubice](#) >
[Univerzita Pardubice](#) >

Horizont 2020 : [1]

V:

Hledat

nebo procházet

Nové příspěvky

[Test article](#)

RSS Kanály

<https://dspace.upce.cz/submit>

**Digitální knihovna
Univerzity Pardubice**

Vyberte si způsob přihlášení

Vyberte si jeden z těchto způsobů přihlášení:

- [Přihlásit se prostřednictvím Shibboleth \(doporučený způsob\)](#)
- [Vložte prosím LDAP NetID a heslo \(pro studenty a zaměstnance UPa\)](#)
- [Vložte prosím uživatelské jméno a heslo \(historický způsob pomocí emailu\)](#)

Univerzita
Pardubice

Digitální knihovna Univerzity Pardubice

Výběr kolekce

Vyberte prosím kolekci, do které si přejete vložit záznam. Potom klikněte na "Další". [Další nápověda](#)

Kolekce

Horizont 2020

Další >

Zrušit

Přejít na
[Domovská stránka DSpace](#)
[Můj DSpace](#)

Digitální knihovna Univerzity Pardubice

Popsat

Popis

Popis

Upload

Kontrola

Licence

Dokončení

Popis dokumentu

Zvolte prosím možnosti vyhovující Vašemu dokumentu. [Další nápověda](#)

- ☐ Dokument má více než jeden název (např. přeložený název)
- ☐ Dokument byl vydán (zveřejněn) již dříve
- ☐ K záznamu dokumentu bude připojen *více než jeden* soubor

Další >

Zrušit/Uložit

Enter the names of the authors of this item below.

	<i>Příjmení</i>	<i>Jméno</i>	
Authors	vlozte příjmení autora	vlozte jméno autora	Odstranit toto pole
			Přidat další

Enter the main title of the item.

Title

If the item has any alternative titles, please enter them below.

Other Titles

Please give the date of previous publication or public distribution below. You can leave out the day and/or month if they aren't applicable.

Date of Issue Měsíc: Den: Rok:

Enter the name of the publisher of the previously issued instance of this item.

Publisher

Enter the standard citation for the previously issued instance of this item.

Citation

Enter the series and number assigned to this item by your community.

	<i>Jméno řady</i>	<i>Číslo zprávy</i>	
Series/Report No.			Přidat další

If the item has any identification numbers or codes associated with it, please enter the types and the actual numbers or codes below.

Identifiers			
ISBN	vlozte ISBN	Odstranit toto pole	
ISSN	vlozte ISSN	Odstranit toto pole	
Other	vlozte DOI	Odstranit toto pole	
ISSN		Přidat další	

Select the type(s) of content of the item. To select more than one value in the list, you may have to hold down the "CTRL" or "Shift" key.

Type

- Animation
- Article
- Book
- Book chapter
- Dataset
- Learning Object

vždy označeno, které pole je třeba vyplnit a jakým způsobem

Language

Enter appropriate subject keywords or phrases below.

Subject Keywords

vložte klíčové slovo

vložte klíčové slovo

Přidat další

Enter the abstract of the item below.

Abstract

vložte abstrakt

Enter the names of any sponsors and/or funding codes in the box below.

Sponsors

Enter any other description or comments in this box.

Description

vložte informace o přístupu k souborům, časovém embargo a uveďte licenci Creative Commons, pod kterou je soubor zveřejněn. Uveďte číslo a název projektu.

Dle informací v tomto poli bude nastaven přístup k přiloženým souborům (časové embargo, licence CC).

Dále by zde mělo být uvedeno číslo a název projektu.

< Předchozí

Další >

Zrušit/Uložit

Vložení souboru

Kliknutím na tlačítko "Procházet..." vyberte soubor, který chcete vložit. [Další nápověda](#)

V systému DSpace je možné uchovávat různé typy souborů. [Informace o typech souborů a úrovních podpory naleznete zde.](#)

Cesta k dokumentu:

Procházet...

Zadejte, prosím, stručný popis obsahu tohoto souboru. Například "Hlavní článek" nebo "Experimentální data".

Popis souboru:

< Předchozí

Další >

Přeskočit nahrání souboru >

Zrušit/Uložit

Uveďte o jaký soubor
se jedná (postprint,
vydavatelská verze,
data, tabulka, graf,...)

Soubory uloženy

Soubory uložené k tomuto záznamu. [Další nápověda](#)

Primární bitstream	Soubor	Velikost	Popis	Formát souboru		
☐	BataR_ModellingOfLCA_2013.pdf	1164784 bytes	článek Změnit	Adobe PDF (známý)	Změnit	Odstranit

Správné uložení souborů si můžete ověřit:

- Kliknutím na jméno souboru (soubor se zobrazí v novém okně prohlížeče).
- Systém je schopen kontrolní součty spočítat [Pro více informací klikněte zde](#)

[Zobrazit kontrolní součty](#)

[Přiložit jiný soubor](#)

[< Předchozí](#)

[Další >](#)

[Zrušit/Uložit](#)

**zde je možné připojit
další soubory (např.
data,...)**

Kontrola záznamu

Zkontrolujte prosím správnost vložených informací.

Do formuláře se můžete vrátit pomocí horních tlačítek jednotlivých kroků nebo tlačítek "Opravit". [Další nápověda](#)

Pokud je vše v pořádku, klikněte na tlačítko "Další" na konci stránky.

Můžete též zkontrolovat soubory, které jste nahráli (budou otevřeny v novém okně).

Dokument má více než jeden název (např. přeložený název)	Ano	Opravit
Dokument byl vydán (zveřejněn) již dříve	Ano	
K záznamu dokumentu je přiložen více než jeden soubor	Ne	
Authors	Machačko, Luboš Kolinkeová, Blanka	
Title	A few notes on research and restoration works carried out at the Faculty of Restoration, University of Pardubice within the frame of the EU project STONECORE	
Other Titles	Žádný	
Date of Issue	2011	Opravit
Publisher	State University of Music and Performing Arts Stuttgart	
Citation	Proceedings of the European Workshop on Cultural Heritage Preservation. Berlin, Germany, September 26 to 28, 2011.	
Series/Report No.	Žádný	
Identifiers	ISBN:978-3-8167-8560-6	
Type	Article	
Language	English	
Subject Keywords	conservation consolidation limestone	
Abstract	Fakulta restaurování Univerzity Pardubice se jako jeden z partnerů projektu STONECORE, financovaného ze 7. RP EK, soustředila v průběhu projektových prací na výzkum konsolidace vápenných materiálů pomocí nanosuspenzí hydroxidu vápenatého. Výzkum byl zaměřen zejména na optimalizaci vlastností konsolidantů na bázi nanosuspenzí. Výzkumné práce sestávaly z aplikace nanosuspenzí in-situ, zkoušek možností a limitů konsolidace, vyhodnocení míry zpevnění různých konsolidantů a výběr optimální metody jejich aplikace na reálných historických objektech v reálných podmínkách. Po několika měsících laboratorních testů byly vybrány za účelem finálních in-situ zkoušek a za účelem restaurování dva historické objekty. Na základě výzkumu byla vypracována nejen koncepce zpevnění historického materiálu, ale i návrh na restaurování. Oba historické objekty byly restaurovány v první půlce roku 2011.	Opravit
Sponsors	Žádný	
Description	Soubor bez omezení. Projekt: EC/FP7/213651	
Přiložený soubor:	MachačkoL_A few notes 2011.pdf - Adobe PDF (Známy)	Přiložit jiný soubor

DSpace vyžaduje Váš souhlas s licenci, která zaručuje zveřejnění Vašeho záznamu a dále stanovuje, jakým způsobem může DSpace nakládat s vámi vloženým záznamem, případně se soubory k němu připojenými. Věnujte chvilku přečtení podmínek této licence a klikněte na jedno z tlačítek na konci stránky. Kliknutím na "Souhlasím s licenci" dáváte na vědomí, že souhlasíte s podmínkami licence. [Další nápověda](#)

Kliknutím na „Nesouhlasím s licenci“ **zůstane záznam uložen DSpace**. Později můžete se záznamem dále pracovat (smazat, schválit licenci,...) prostřednictvím stránky „Můj DSpace.“

Klikněte prosím na "Souhlasím s licenci", jedná se pouze o formální krok, aby mohl být záznam vložen do Digitální knihovny.

Souhlasím s licenci

Nesouhlasím s licenci

**bez odsouhlasení není
možné záznam uložit**

Záznam byl uložen

Záznam bude nyní podroben schvalovacímu procesu. O jeho výsledku budete informováni e-mailem. V jaké fázi schvalování se Váš záznam nachází si můžete ověřit na stránce "Můj DSpace."

[Přejít na „Můj DSpace“](#)

[Komunity a kolekce](#)

Zaslat další záznam do stejné kolekce

Můj DSpace: zam1

Vytvořit nový záznam

Zobrazit schválené záznamy

[Zobrazit všechny mé příspěvky](#)

Rozpracované záznamy

V této části můžete pokračovat v nedokončených záznamech.

	Odesláno (kým)	Jméno	Odesláno do	
Otevřít	zam1	Nepojmenovaný	Publikační činnost akademických pracovníků UPa / UPa Research Outputs	Odstranit
Otevřít	zam1	vložte název	Horizont 2020	Odstranit
Otevřít	zam1	vložte název	Horizont 2020	Odstranit
Otevřít	zam1	vložte název	Horizont 2020	Odstranit

Záznamy čekající na schválení

Jméno	Odesláno do
Test Horizont	Horizont 2020
Test article	Horizont 2020

Dotazy?

iva.prochaskova@upce.cz

lucie.vycitalova@upce.cz

Web: <https://zamestnanci.upce.cz/knihovna/podpora/oa.html>

Twitter: [OAupce](#)

